

האגדה

עלון לשבת קודש

בס"ד

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

להצלחת כל התורמים לעלון, הם ובני משפחותיהם יתברכו בכל הברכות והישועות

נושא השבוע: חג חנוכה (ב)

כב' כסלו תשפ"ו 1604 (שנה לא')

ההפטרה: "כה אמר" (עמוס ב')

פרשת וישב - שבת מברכינ

ראש חודש טבת יחול אי"ה בימים שבת וראשון
מולדו בליל שבת בשעה 2:22 ו-10 חלקים

"אלה תולדות יעקב יוסף" (ל', ב)

אמר רבי מנחם מנדל מרימינוב זצ"ל: כל יהודי נקרא בשם "יעקב" ועל כל אחד ואחד נאמר: "אלה תולדות יעקב" ומה הם? "יוסף" – לעולם אין ליהודי להסתפק במה שכבר השיג ולהיעצר במקום אחד אלא עליו לשאוף להוסיף ולהתעלות מעלה מעלה בתורה ובמצוות וללכת מחיל אל חיל בעבודת ה'.

אף במצות נר חנוכה נפסקה ההלכה כבית הלל הסוברים "שמוסיף והולך" ולא כבית שמאי האומרים "פוחת והולך" לרמוז לנו שכל עבודת ה' שלנו צריכה להיות בעשיית טוב וממילא הרע יסור לגמרי, כי אם נמתין עד שנתקן את הרע ורק אז נעשה טוב יכלו הימים והמה לא יכלו.

"ויקח אדוני יוסף אותו ויתנלו אל בית הסוהר" (ל"ט, כ)

שנים עשרה שנים היה יוסף כלוא בבור השבי, שנים עשרה שנות חשכה ועלטה ולפתע בלא כל התראה מוקדמת "וירצוהו מן הבור" (פרשת מקץ) ובתוך שעה מצא יוסף את עצמו משנה למלך מצרים.

ואמרו חז"ל כך דרכו של עם ישראל מתוך צרה תצמח רווחה, מתוך אפילה – אורה, מתוך נפילה תבוא ההתעלות, כך היה בכל הדורות. עם ישראל עבר צרות רבות ועמים רבים השתעבדו בו, הרומאים והיוונים, התורכים והבריטים, מלחמות ומחנות ריכוז, פוגרומים והתנכלויות ודווקא במצבים קשים אלו רבים עמדו בעוז ונאבקו על יהדותם וזכו לישועות למעלה מן הטבע. כך יהיה בגאולה העתידית, שמתוקף הצרות של תקופתנו דור "עקבתא דמשיחא" תבוא תשועת עולמים לפתע פתאום.

על הניסים... בזמן הזה

מעשה שהיה

מאז ומתמיד נקשרו אצלי המושגים "חנוכה" ו"משפחתיות" בקשר בל ינתק,

והיה חשוב לי שגם אצל ילדי יקשרו מושגים אלו יחד.

לאחר הדלקת הנרות היינו יושבים בצוותא, שרים שירי חנוכה, מספרים בניסי החג משחקים ונהנים יחדיו. אולם פעם אחת כשעמדנו כל בני המשפחה להדליק את נרות החנוכה ובתי בת ה-10 החזיקה את חיים התינוק בן חמשת החודשים לפתע שמענו אותו בוכה בהיסטריה. הכל התרחש באופן כה מהיר ומפתיע, התברר כי הוא החליק מידיה הישר על אחת החנוכיות של הבנים, למרבה הנס החנוכיה נפלה מיד על הרצפה כך שהכויה היתה קלה יחסית, אך כיון שהוא לא הפסיק לצרוח גם לאחר חצי שעה בה שטפנו את מקום הכויה במים זורמים, החלטנו לנסוע עימו למיון. התור במיון היה ארוך ביותר, נזכרתי בנרות הדולקים בבית, באוירת ה"ביחד" שכה ציפיתי לה והרגשתי החמצה.

התינוק נרדם מרוב כבי וכאב "למה זה היה צריך לקרוא לנו דווקא בחג שאנו אוהבים יותר

ע"פ "אור החיים" אופק תל אביב * לא לעיין בזמן תפילה * שקיעה 4:40-4:38 * סוף זמן ק"ש 8:35-8:32

יציאת ש"ר"ת: 5:40

יציאת שבת: 5:09

כניסת שבת: 4:18

מכלי? אמרתי לבעלי ממורמרת, "אסור להאשים, ה' רוצה מאיתנו משהו, אולי שנתפלל אליו, אולי שנחזור בתשובה, משמים נגזר עלינו כך בואי נאמר "גם זו לטובה" אמר בעלי. כשבדק הרופא את התינוק המיבב קבע כי שטיפת המקום במים הזורמים הצילה את היד מפגיעה "הסימן יעלם עם הזמן והוא לא יגרום לצלקת או לקושי בתנועה" אמר. "ב'ה, קרה לנו נס" מילמלתי לא משערת כי נס החנוכה האמיתי עדיין לפנינו... השעה היתה מאוחרת כשירדנו מהמיון בהדסה עין כרם, הגשם ירד והרעיד את עצמותינו, "ניקה מונית?" עודנו מתלבטים ניגש אלינו אדם בעל חזות חרדית "אתם מעוניינים לנסוע למרכז העיר?" "כן" אישרנו. "אני גר ברחוב תחכמוני, האם זה קרוב אליכם?" "זה ממש לידנו", לא הבנו לאן הוא חותר. "ובכן, גם אני מחפש מונית אלא שיש בידי 35 ש"ח, אם תסכימו להוסיף את ההפרש נוכל לנסוע יחד", מובן שהסכמנו. "סליחה שאני שואל, האם הגעתם לביה"ח היום בגלל בעיות עיכול של הילד?" שאל אותנו במהלך הנסיעה. "לא, מה פתאום בעיות בעיכול? הילד ניכוה מנרות חנוכה" אמרתי. "אולי רק נדמה לי, אבל הילד שלכם נושם בכבדות ומשתנק מתוך בכי, האם הוא מרבה לפלוט או להקיא?", "הוא פולט המון ומקיא בלי סוף", אישרתי, מופתעת. האם יש לו רוח הקודש? "והייתם אתו אצל הרופא?" "כן, כבר מספר פעמים, הוא טען שזה סביר לתינוק בגילו". "אני חוזר כעת מביקור אצל אחייני הנמצא בטיפול נמרץ, מדובר בתינוק בן שנה שהיה מקיא ופולט הרבה. גם אצלו טענו הרופאים שהכל בסדר, עד שלפני כשבוע התקשה בנשימתו ואיבד את הכרתו באופן פתאומי, הוא הובהל לביה"ח, אובחן אצלו סיבוך רציני בעיכול שגרם לו לקוצר נשימה וכמעט עלה לו בחייו, הוא נותח מיידית וכבר שבוע שהוא בטיפול נמרץ. ששמעתי את נשימותיו של תינוכם ואת בכיו המשתנק נזכרתי באחין שלי שנשם כך תמיד, כדאי שתבדקו את העניין..." יעץ. הבטתי נדהמת בבעלי. "אני עוסק ברפואה אלטרנטיבית, אתמול בא אלי לקליניקה ילד הסובל מאטופיק דרמטיטיס המתבטאת בגירוד כבד בידיים ובסבל נוראי" סיפר "אתה לא צריך לספר לנו, בננו בן ה-9 סובל נוראות מן התופעה הזו, הוא מתעורר בלילות שטוף זיעה מתגרד ובוכה" אמר בעלי. "אם כך, ארשום לכם את המשחה שרשמתי להורים הללו". הוא הוציא דף ועט ורשם בלועזית שם ארוך ומסובך "את המשחה תוכלו להשיג רק בצרפת, אם אתם מכירים מישהו הנוסע לשם כדאי שתבקשו ממנו שישג עבורכם את המשחה הזו, היא פועלת נפלאות". "אחי נוסע מחר לצרפת לצורך עסקיו, אבקש ממנו" קראתי נדהמת לנוכח צירוף המקרים. נפרדנו בתודה משותפנו לנסיעה, ידענו שהפגישה עימו לא הייתה אקראית. עוד באותו ערב שלחתי לאחי את הפתק עם שם המשחה, בבקשה שיביא לנו אותה. לאחר שבועיים החל בננו התינוק לנשום בכבדות, בלי לחשוב הרבה נסענו למיון, "הגעתם ממש בזמן, וחסכתם ניתוח ארוך ומסובך" אמרו הרופאים בהתפעלות. עמדתי נפעמת, ואני עוד התלוננתי על שנאלצתי להפסיד איררה משפחתית... מי יודע אם הכויה והדאגה שבעקבותיה לא הגיעו כדי להציל את בננו מניתוח קשה ומסובך. למחרת התעניינו אצל ידידים ומכרים על המרפא האלטרנטיבי מרח' תחכמוני כדי להודות לו, אולם איש לא הכירו, עברנו מבניין לבניין, וחפשנו רמז למרפאה אבל זו לא נמצאה, הרבה שלוחים למקום....

הלכות חג חנוכה [ב]

פינת ההלכה

א. זמן ההדלקה - זמן הדלקת נרות חנוכה הוא בצאת הכוכבים, [בכל הימים ב-

4:54-4:51] (ש"ע סי' תרע"ב ס"א, מסנ"ב ס"ק א, כה"ח ס"ק ב, כה"ח פ' ויטב ס"ז ועוד) ונמשך זמנה עד

כחצי שעה לאחר צאת הכוכבים וכל זה לכתחילה. אבל בדיעבד מדליק כל הלילה (ש"ע סי' ב).

ואם בא בלילה ומצא את בני ביתו ישנים [ובני הבית לא הדליקו נרות אף שהיו צריכים להדליק ולפטור

אותו] [בשעור מ"ז ח"א עמ' ק"ח] טוב שיעור אחד מהם ואז יברך וידליק, ואם אי אפשר להעיר אף אחד אעפ"כ יברך וידליק (חז"ע חנוכה לגרע יוסף עמ' סד).

ב. לפני ההדלקה יתפלל תפילת ערבית, אבל אם הוא חושש שאם יתפלל ערבית תחילה יעבור זמן ההדלקה לכתחילה [חצי שעה מצאת הכוכבים] ידליק לפני תפילת ערבית (כה"ח סי' תרעב ס"ק ה, מג"א ס"ק ה, עיני תורת מועדים סי' ד ס"ה, מ"ז החז"א מחזיק ברכה ס"ק ג, משנ"ב ס"ק א). כשמתפלל ערבית לפני צאת הכוכבים, יחזור על קריאת שמע בצאת הכוכבים ואח"כ ידליק נרות (ס' ימי חנוכה בהלכה ובאגדה לרב דוד נקיי עמ' 122 ע"פ חז"ע חנוכה עמ' ע"א, עיני משנ"ב סי' תרע"ב ס"ק א).

מן הראוי שייכינו את השמן והפתילות בחנוכה לפני שהולך לבי"כ כדי שיוכל להדליק מיד כשחזור, שאם יעשה כן רק אחרי שיחזור מהתפילה ודאי יעבור עיקר זמן ההדלקה (משנ"ב ע"ס) מי שהגיע לביתו בלילה בשעה מאוחרת בחנוכה קודם יתפלל ערבית ואח"כ ידליק נרות חנוכה (חז"ע) ג. שיעורי תורה קבועים המתקיימים בביה"כ ויש חשש שאם ילכו להדליק נרות חנוכה לא יחזרו יש לקיים את השיעור כרגיל ובסיומו יזכירו לציבור להדליק נרות חנוכה (ס"ס עמ' ע"ג). ומנהג שנהגו בכוללים להפסיק את לימודם ב-4:00, ומתפללים מנחה וערבית כדי להדליק נרות בצאת הכוכבים, זהו מנהג המיוסד על אדני פז ואין להרהר אחריו (חז"ע עמ' ע"ה) [וישתדלו להשלים את הלימוד] [ילקו"י חנוכה].

ד. אין להקדים את ההדלקה לפני צאת כוכבים (ש"ע סי' תרעב ס"א) [או קודם שקיעת החמה לאשכנזים הנוהגים כן] [משנ"ב ס"ק א], אבל מי שהוא טרוד ביותר והוא שעת דחק יכול להקדים את ההדלקה מפלג מנחה (3:48-3:51) ואילך אך יזהר לתת שמן בנרות שידלקו עד חצי שעה אחרי צאת הכוכבים (ש"ע ע"ס, ילקו"י חנוכה סי' תרעב ס"ב, חז"ע חנוכה עמ' ס"ט). ואז מברך על הדלקת נרות (ש"ת יח"ד לרש"י עובדיה יוסף ח"ז סי' ק"ג ס"ב, ש"ת יב"א ח"א סי' ע"ג אות י"א וד"ל כילקו"י חנוכה עמ' רמח בהערות וכה"ח סי' תרעב ס"ק י).

ה. אופן ההדלקה: בלילה הראשון ידליק את הקיצוני הימני (שכלפיו) ובלילות הבאים יוסיף נרות לשמאל, וההדלקה מהנר החדש (השמאלי ביותר) לימין (ש"ע סי' תרע"ו ס"ה).

ו. אסור למדליק התחיל: לאכול סעודה עם פת [ה"ה עוגה] מעל 50 גר', לישון או לעשות מלאכה חצי שעה קודם הדלקת נרות, ואם ביקש מחברו שיזכיר לו להדליק בזמן מותר. (תורת המועדים סי' ו

סעי' ב-ג ילקו"י ח"ה עמ' י"א). ואסור להתחיל ללמוד בהגיע זמן ההדלקה (חז"ע עמ' ס"ח). אא"כ זה שיעור לרבים ואם ילכו להדליק לא יחזרו לשיעור (ס"ס עמ' ע"ה). אך לאישה וילדים מותר לאכול לפני הדלקת נרות ובפרט אם הבעל מאחר לבוא ובלבד שיש צורך בדבר, ואם נהגה האשה להחמיר בזה, תמשיך במנהגה (הליכות עולם ח"א עמ' ס"ג) [מ"מ אם מינה הבעל את אשתו להדליק נרות יש לומר שדינה כאיש] [ילקו"י רס"ז]. צריך שיתן שמן בנרות החנוכה כשיעור שיידלק לפחות חצי שעה, ואם מדליק בנר שעווה צריך שיהא בו שיעור שיידלק חצי שעה (ש"ע סי' תרע"ה סעי' ב').

ואם אחר שבידך והדליק הרגיש שאין שמן כשיעור בנרות, יכבה אותם ולאחר שיוסיף שמן עד כשיעור, יחזור וידליק בלי ברכה (ילקו"י ח"ה עמ' רכ"ב).

אם אחר שהדליק נרות חנוכה בברכה, כבו הנרות בשוגג קודם שעברה חצי שעה, אין חובה להדליק שוב (ש"ע סי' תרע"ג ס"ב). והמחמיר לחזור ולהדליקם בלא ברכה שימשיכו לדלוק תבוא עליו ברכה (משנ"ב ס"ק כז, ב"ח ע"ס ס"ט, ילקו"י סי' תרע"ה ס"ב).

ח. לפני שמברך יכוון ידו מול הנר שרוצה להדליק ראשון (שמאל) כדי שיפגע בו תחילה ולא יצטרך להעביר על המצוות (משנ"ב סי' תרע"ו ס"ק י"א).

ט. לפני ההדלקה מברך "להדליק נר חנוכה", "שעשה ניסים לאבותינו", ובלילה הראשון מוסיף גם "שהחיינו" (ש"ע סי' תרע"ו ס"א) ואם לא ברך "שהחיינו" בלילה הראשון מברך בלילה השני, או כשיזכור בשאר הלילות בזמן ההדלקה [בתוך חצי שעה להדלקה] (ס"ס, משנ"ב ס"ק"ב) ואם לא היה בביתו בלילה הראשון ואשתו הדליקה עבורו וברכה את כל הברכות, בלילה השני כשבא להדליק צריך לברך גם "שהחיינו" (חז"ע עמ' קל"ח). [מדובר באופן שבליילה הראשון לא היה נוכח בשום הדלקת נרות חנוכה (שהתכוון לצאת ידי חובה כשהיה שם) שאם כן אינו מברך "שהחיינו" בלילה השני (כה"ח סי' תרע"ו ס"ק טו)].

י. כשמדליק את הנרות צריך להקפיד שהאש תאחז ברוב הפתילה לפני שמסלק את ידו (כה"ח ס"ק ג), ולאחר הדלקת הנר הראשון יכול לומר "הנרות הללו" (ש"ע סי' ה, משנ"ב ס"ק ט).

יא. אם שכח לברך על הדלקת נרות חנוכה, כל זמן שלא סיים להדליק נרות ההידור, אפילו לא נשאר אלא נר אחד של ההידור, יברך אז את כל הברכות. ואם הדליק את כל הנרות, אפילו עדיין לא הדליק את ה"שמש" לא יברך עוד "להדליק נר חנוכה" אלא יברך "שעשה ניסים" [ו"שהחיינו" בלילה הראשון] בלבד (משנ"ב סי' תרע"ו ס"ק ד, ב"ח וי"ש ע"א ס"ט, ילקו"י חנוכה סי' תרע"ו ס"ג).

יב. הנשים נוהגות שלא לעשות מלאכה בחצי שעה שאחרי הדלקת הנרות (ש"ע סי' תרע"ו ס"א משנ"ב ס"ק ד) [הטעם להיכר שלא תבואנה להשתמש בנרות (משנ"ב ע"ס) המלאכות האמורות האסורות כתפירה וסריגה (חז"ע עמ' י"ב) כביסה ושאר מלאכות האסורות בחול המועד (אור ש"ה עמ' 12), אבל בישול ואפיה ושאר צרכי אוכל נפש מותרים (חז"ע ע"ס), ועיקר העיקרים הוא שישבו ההורים עם ילדיהם ויספרו בניסי ה'. (קט"ע גנלכריל סי' קל"ט ס"א)]. [מומלץ להכין חידונים, שירונים וסיפורים לחנוכה שירתקו את הילדים] יג. הנוהגים במסיבות הנערכות באולמות בליל חנוכה להדליק נרות חנוכה עם ברכה בשם ומלכות

משום פרסומי ניסא ומשמיעים בהם דברי תורה, יש להם על מה שיסמוכו וטוב להתפלל שם ערבית בציבור אחרי ההדלקה אך אין זה מעכב (חז"ע עמ' מז). אבל המדליקים בחוצות העיר אע"פ שמתאסף ציבור רב, מדליקים ללא ברכה [אבל ברחבת הכותל מדליקים בברכה] (ילקו"י ס"ט עמ' רטז, רכח). וגם הדלקות במרפאות וקופות חולים מדליקים ללא ברכה (ילקו"י חנוכה מהדו' תש"פ עמ' תשמז). יד. המתארח אצל משפחה וכי"ב ואוכל ושותה על חשבון המארח ללא תשלום יוצא בהדלקת נרות של המארח, ואם ירצה להחמיר על עצמו ולהדליק בחדרו אינו רשאי לברך (ס"ט, עמ' קאז). טו. אם הבעל מתארח בבית מלון בחנוכה לרגל עסקיו ואשתו נשארת בבית, הוא יוצא בהדלקה שמדליקה בבית, ואינו יכול לכוון לא לצאת בהדלקת אשתו ולהדליק במלון עם ברכה (ילקו"י חנוכה ח) עמ' שפה. תורת מועדים לגר"ד יוסף סי' ז ס"ד) [הטעם: מצות נרות חנוכה היא מצות איש ביתו ונגרר אחר ביתו (ס"ט)] ואם אשתו לא נשארת בביתה אלא הולכת להתארח כגון: בבית הוריה, אזי הבעל מדליק בברכה במקום הימצאו (ילקו"י חנוכה ח) ס"ט עמ' תק) וכן אם אינו יודע אם מדליקים עבורו נר חנוכה בביתו יכול הדליק נרות חנוכה בברכה (ילקו"י חנוכה ח) סי' תרע"ז ס"ז).

טז. אם הבעל אשתו וילדיהם מתארחים בבית מלון או רווק המתארח [ואין מי שמדליק עליו בבית] הרי: * אם מדליקים בחדרים מדליקים בברכה (תורת מועדים ס"ט, מעיין אומר ח"ג סי' לז, ילקו"י חנוכה ח) ע"מ תקה). * אם מדליקים בלובי או בחדר האוכל כפי שמצוי (שהנהלת בית מלון מתנגדת להדלקה בחדרים מחשש לשריפה) אזי האורחים משתתפים ביניהם במחיר נרות/שמן ההדלקה או שביקשו מבעלי המלון שיזכו להם חלק בשמן/נרות לכל האורחים וידליקו שם בהדלקה מרכזית ואחד יברך (ילקו"י ס"ט, מעיין אומר פ"ז סי' מד) אך אם יחיד מחליט להדליק לעצמו משלו בנוסף להדלקה המרכזית ידליק בלא ברכה (ילקו"י ס"ט ע"מ קיד, מעיין אומר ס"ט) [אם הבעל ואשתו מתארחים במלון וילדיהם הגדולים נשארים בבית ומדליקים נרות חנוכה, ההורים יוצאים בהדלקת נרות זן] (מעיין אומר סי' מה).

יז. **ההכנות להדלקה:** כל השמנים כשרים להדלקת נר חנוכה (ש"ע סי' תרע"ג ס"א) ומצוה מן המובחר להדליק בשמן זית (ס"ט בהרמ"א) היות והנס בבית המקדש היה בשמן זית (משנ"ב ס"ק ז) (ואפשר גם ב-"שמן זית למאור" [ואפילו כשהוא קרוש] אע"פ שאינו ראוי למאכל, והמהדר לקחת שמן זית שראוי למאכל תבוא עליו ברכה (ילקו"י חנוכה ע"ג) עמ' שיט ס"ט ועמ' רפה) ואם אין לו שמן [אפילו שמן רגיל] ידליק בנרות פרפין או שעווה (חז"ע עמ' עו-פ"א) [ופתיל צף כשר להדלקת נר חנוכה לכתחילה (ס"ט)]. יח. אין יוצאים ידי חובה בנר גז או חשמל (ילקו"י ח"ה עמ' רטז). מ"מ אם אין לו שמן או נר שעווה ידליק בחשמל בלי ברכה זכר לנס [כגון: המצוי ברכבת או במטוס] (חז"ע עמ' לו).

יט. צריך לשרוף את השמן הנותר בנרות חנוכה ביום השמיני שהרי הוקצה למצוותו (ש"ע סי' תרע"ז ס"ז). אבל השמן שנותר בבקבוק, וכן השמן שנותר בכוסית הנר אחרי שדלק חצי שעה, מותר להשתמש בו לכל שימוש (חז"ע עמ' קסז). כ. המדליק נר חנוכה בשמן גזול או גנוב אע"פ שעבר איסור יצא ידי חובתו בדיעבד, אבל לא יברך עליו "להדליק נר חנוכה" (חז"ע עמ' לו).

כא. המחמירים להדליק את הנרות בחוץ בתוך מתקן זכוכית [כדי שלא יכבו הנרות מהרוח] צריכים להיזהר בשעה שמדליקים את הנרות שיהיה הצד הפתוח ממנו מדליקים את הנרות מכוסה ע"י שירימו מעט את מכסה הזכוכית ביד אחת ויחסמו את הפתח בגופם, מפני שצריך שיהיו הנרות ראויים "בשעת ההדלקה" לדלוק במשך חצי שעה (תורת מועדים סי' ג ס"ג). מ"מ אם לא חסם בגופו בזמן ההדלקה אין זה מעכב (ילקו"י חנוכה עמ' רט ובחדש עמ' שסד, חז"ע עמ' קט).

כב. **במוצאי שבת:** בבית כ" מדליקים נר חנוכה ואח"כ מבדילים (ש"ע סי' תרפ"א ס"ב) ובבית מבדיל ואח"כ מדליק נר חנוכה (ס"ט ב"ח ס"א, כה"ח ס"ק ז) והנהוגים להוציא שבת בזמן רבינו תם ינהגו כן גם בשבת זו וידליקו רק אחר זמן ר"ת (י"ז אליעזר ח"ט ס"ג, חז"ע עמ' קפז). אין מבדילין על נר חנוכה כיון שאין נהנים לאורו (ש"ע סי' תרפ"א ס"א).

כג. **תפילות:** * בתפילת שמונה עשרה ובברכת המזון שבחנוכה אומרים "על הניסים", ואם שכח ונזכר קודם שהזכיר שם "השם" ב"ברוך אתה ה'" שאחר "על הניסים" יחזור ל"על הניסים", ואם נזכר לאחר מכן אינו חוזר, (ש"ע סי' תרפ"ב ס"א). ונכון לאומרו בסוף התפילה היינו בתפילת 18 כשמסיים "אלוקי נצור" ובברכת המזון ב"הרחמנים" (בהרמ"א ס"ט).

* בתפילת שחרית מוסיפים הלל שלם בברכה (ש"ע סי' תרפ"ב ס"א) אבל בתוך 'שבעה' אפילו בבית האבל חייב בהלל שלם. נשים פטורות מלומר הלל ואם רוצות לומר אזי תאמרנה בלא ברכה (חז"ע עמ' ריג-ריז). * החל ממנחה של ערב חנוכה בכל תפילות חנוכה אין אומרים תחנון ונפילת אפיים (ש"ע סי' קל"א ס"ו).

ראוי לקבוע את זמן מנחה ביום יום שישי הבא (ערב שבת פר' מקץ) בצהריים בגלל הדלקת נרות

העלון מוקדש לרפואתה השלמה של יעקב בן פאני בתוך שאר חולי ישראל

לע"נ כרמלה בת שרה לבית גיאת ומורברי מרים בת דואלת לבית מזרחי שפקודתן ב-כו' כסלו ת.נ.צ.ב.ה.